

QR-KÓDDAL A KÖZÉPKORBAN

GDAŃSKI SIKEREK ÉS TRAGÉDIÁK

Óvatosan kerülgetem a tócsákat a pislákoló kandeláberek fényénél. Az időjárás nem kedvez a sétának, az 1000 éves város téglapületei mégis hívogatóak! Szolidaritás Szakszervezet, Hajógyár, hatalmas kikötő. Gdańsk nevének hallatán leginkább ezek jutnak eszünkbe, hiszen a volt szocialista Lengyelország egyik ipari fellegvárában járunk. Nem véletlen, hogy Lech Wałęsa későbbi köztársasági elnök e városban állt élére annak a mozgalomnak, amely elindította a kommunista rendszer felbomlását. Az már talán kevésbé ismert, hogy a város fejlődését még a templomos lovagok indították el, majd a Hanza Szövetség tagjaként élte igazi aranykorát

Lassan elérem a történelmi belváros utcáit. A homlokzatokra feltekintve akár a Németalföldön is érezhetném magam. Egy vízimalomhoz érkezem: falán kis plexitábla, rajta egy QR-kód. Elő az okostelefon! No de mit ér az egész internetkapcsolat nélkül!... Lássunk csodát! Gdańsk belvárosában in-

gyenes WiFi-szolgáltatás segít, hogy használhassuk a modern kor szülte kütyüiket. A tábla elhelyezése – mondjuk – nem túl felhasználóbarát, mivel fejmagasság fölé csavarozták a téglafalakhoz, mégis egy kis lábujjhegyen állás, egy kattintás a Gdansk4U alkalmazáson, és útikönyv nélkül is nálam az infor-

máció. Most épp Nagy Malomnál vagyok, amely a 14. század közepén épült. A II. világháborúban porig rombolták, majd teljesen újjáépítették.

Gyerünk tovább! Újabb QR-kód, klikk. Mariacka utca: egyik oldalán a Szent Mária-templom 30 méteres gótikus tornyai, másikon a Mariacka-kapu határolja. Az információk szerint egy másik világba csöppen az erre látogató. Ez persze nyilvánvaló, ha körülnézünk: élettől kicsattanó utcán vagyunk, az egykori gazdag aranykereskedők és aranyművesek házai ma éttermek, kávézók. Festői teraszok, homlokzatok és mai ékszerárusok, ám Gdańsk már a középkorban nagy hírnévre tett szert borostyánkő-feldolgozó műhelyei révén.

Irány a Motława folyó partja! Kis kitérő a parton, klikk a kódra: Gdański-daru, a város jelképe. A 14. században épült, különleges ipari műemlék: két kör alakú, téglából épült bástya fogja közre a fából készült darutornyot. A szerkezet taposómalmal segítségével akár 2 tonnát is fel tudtak emelni 27 méter magasságba – amíg 1945-ben le nem égett. De ma már ez is újjáépítve magasodik a folyó felett. A túlparton téglapületek, hajdani raktárak. A háború mementójaként néhányat a rombolástól megkímélt falmaradványokat kidomborítva építettek újjá. Mindenhol belebotlok a háború irtozatos pusztításába.

Kanyar vissza a belvárosba. Hatalmas boltívek, német motorosok, középkori falak, túl a Zöld-kapun pedig a sétálóutca, két oldalán tiszteletet parancsoló, régi polgári házak sorakoznak. A város legtöbb műemlék-épülete itt áll. Az évszázadok koptatta utakból ma nyugalom árad, ám egykoron nyilvános kivégzéseknek helyszíne, a 15. századtól pedig a királyi látogatásokat kísérelő ceremóniák terepe volt. Ma a galambok a fő urak! Le-lecsapnak a sétálók közé, a „légitámadás” célpontja most egy idős bácsi, aki kenyérdarabkákat szór a madarak közé. Fotótéma: észrevesz, odajön hozzám, és kérdezni kezd. Sétálunk közben, kiválóan beszél németül: honnan jöttem, mit csinálok? Az Arany-kapunál a város bombázása után készült korabeli fényképeket nézzük. A napszitta fotókról élénk tárló látvány minden képzeletet felülmúló pusztítást mutat. 1945-re szinte semmi sem maradt a múltból. A bácsi mesél: a bombázások borzalmai és az újjáépítés is hátborzongatóan szűrődnek át mondatain. Mégis vidám és jó kedélyű. Jó utat kíván.

Lassan vége a gdański bemelegítő sétának. A múlt emlékeit még csak futólag izlelhettem, ám megcsapott annak a hihetetlen élni akarásnak és nyitottságnak a szele, ami az ezeréves várost a 21. századi látogatók célpontjává teszi, ahol egybesimul a középkor és a QR-kód.

SZÖVEG ÉS KÉP: HEILING ZSOLT

TURISTACSALOGATÓ
A Motława partján pénztárcánktól és ízlésünktől függően válogathatunk a hajók és az éttermek között

A DLUGI TARG ÉS A VÁROSHÁZA
A legtöbb étterem itallapján fellelhető a Goldwasser. A Gdańskban megalkotott likőrben 22 karátos aranyhelyek úszkálnak